

Mladí vedci Slovenska
Občianske združenie

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti

Poslaním Národného centra pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti (NCP VaT), útvaru Centra vedecko-technických informácií SR (CVTI SR) je popularizovať vedy a techniku, zvyšovať prestíž a celospoločenské uznanie vedeckých a technických pracovníkov ako hlavných tvorcov ekonomickej prosperity krajiny, objasňovať ciele a výsledky výskumu a vývoja, podporovať dialóg vedcov s verejnosťou, ako aj zvyšovať záujem mladých ľudí o vedy a vedeckú kariéru.

Aktivity

- *Bratislavská vedecká cukráreň* (od r. 2008) – priestor pre debatu popredných slovenských vedcov so stredoškôlkami o najnovších trendoch vedy a techniky,
- *Veda v CENTRE* (Bratislava, Nitra, Prešov, Banská Bystrica) – popularizačné prednášky z rôznych oblastí vedy pre odbornú a laickú verejnosť,
- *Týždeň vedy a techniky na Slovensku* – spolupráca s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR, www.tyzdenvedy.sk.

Spolupráca s médiami

- *Spektrum vedy* – cyklus dokumentov o práci a úspechoch slovenských vedcov, realizovaný v spolupráci so Slovenskou akadémiou vied, každú stredu o 21.05 hod. na STV 2,
- *Magnet* – pravidelná relácia o vedy a technike v Rádiu Regina.

Zapojte sa do živého vysielania!

Manuál na hlavnej stránke www.vedatechnika.sk – Živé vysielanie – Základy práce s konferenčným systémom EVO.

Národné centrum pre popularizáciu vedy a techniky v spoločnosti, CVTI SR

Lamačská cesta 8/A, 811 04 Bratislava
Tel./fax: +421 2 69 253 129
E-mail: ncpvat@cvtisr.sk

Je nezisková mimovládna organizácia, ktorá sa venuje problematike vzdelávania k vede. Hlavným cieľom organizácie je vyhľadávanie nadaných žiakov stredných škôl v oblasti vedy a techniky a ich všestranná podpora a rozvoj. Pôsobí tiež v oblasti popularizácie vedy a techniky, predovšetkým vo vzťahu k mladým ľuďom do 20 rokov.

Organizuje workshopy a semináre o rôznych aktuálnych témach vedy a techniky formou verejných diskusií, vedecké konferencie pre nadaných žiakov stredných škôl – Kongresy mladých bádateľov, ktoré sú zamerané na zvyšovanie ich záujmu o rôzne oblasti vedy a techniky.

V Slovenskej republike je národným koordinátorom a vyhradným organizátorom dvoch prestížnych medzinárodných súťaží pre talentovanú mládež do 20 rokov v oblasti vedy a techniky a národným organizátorom ďalších významných medzinárodných súťaží:

- **EUCYS** – The European Union Contest for Young Scientists (www.eucontest.sk),
- **SJWP** – Stockholm Junior Water Prize (www.sjwp.sk),
- **I-SWEEEP** – International Sustainable World – Energy, Engineering and Environment Project Olympiad (www.isweeep.sk),
- **Intel ISEF** – Intel International Science and Engineering Fair (www.scientiaprofuturo.sk),
- **GENIUS Olympiad** – International High School Environment Project Olympiad (www.geniusolympiad.org),
- **CASTIC** – China Adolescents Science and Technology Innovation Contest (www.scientiaprofuturo.sk).

Občianske združenie je zmluvným partnerom Slovenskej akadémie vied v oblasti popularizácie vedy a techniky a pri vyhľadávaní nadaných žiakov vo vedy a technike. Je riešiteľom štyroch dlhodobých projektov podporovaných Agentúrou na podporu výskumu a vývoja.

Mladí vedci Slovenska, o. z.

Čajakova 13, 811 05 Bratislava

Tel./fax: +421 2 444 600 41

E-mail: info@mladivedci.sk

Web: www.mladivedci.sk; www.scientiaprofuturo.sk;

www.modraskola.sk

BRATISLAVSKÁ VEDECKÁ CUKRÁREŇ

Hostom vedeckej cukrárne
dňa 22. októbra 2013 bude

PhDr. Mária Šimková

retro anti izácia
mini sub foto
izmus geo digi proto ita
trans fyto ácia bio pro
makro istika repro arci
ista termo fyzio multi

Téma vedeckej debaty:
**Globalizácia – Informatizácia –
Anglikanizácia**
Prežije slovenčina?

Pozývame žiakov bratislavských stredných škôl do vedeckej cukrárne dňa **22. októbra 2013 o 9.00 hod.** Miesto konania: konferenčná sála CVTI SR, Lamačská cesta 8/A, Bratislava

Čo je vedecká cukráreň (Junior Café Scientifique)?

Vedecká cukráreň je to isté, ako je vedecká kaviareň (Café Scientifique), ktorá je určená dospelým záujemcom o neformálne debaty o vede a technike. Rozdiel je len v tom, že do vedeckej cukrárne chceme pozvať predovšetkým mladých ľudí – žiakov základných a stredných škôl.

Vedecká cukráreň vytvára jedinečnú príležitosť pre žiakov stretnúť popredných slovenských alebo zahraničných vedcov v neformálnom, uvoľnenom a priateľskom prostredí „vedeckej cukrárne“ a spoločne diskutovať a vysvetľovať si aktuálne témy a podnetné otázky vo vede a technike.

Vedecké cukrárne podobne ako vedecké kaviarne (sú to večerné stretnutia vedcov a verejnosti v kaviarňach, v divadlách, v puboch – teda v priestoroch mimo akademickej pôdy) sa realizujú v prístupnejšej podobe, ako sú vedecké prednášky. Vedecká cukráreň zábavnou a priateľskou formou zapája žiakov do vedeckej diskusie. Vedecké cukrárne sú otvorené – prístupné žiakom vo veku od 12 do 18 rokov a ich učiteľom.

Formát vedeckej cukrárne je veľmi jednoduchý. Pozvaní vedci prednesú 15 až 20 – minútovú informáciu o danej téme – je to dosť času na predstavenie témy a zaujatie účastníkov danou problematikou. Potom je vytvorený dostatočný časový priestor na debatu. Témy vedeckých cukrární sú vyberané podľa aktuálnosti – génové manipulácie, biotechnológie, globálne otepľovanie, astronómia, robotika, umelá inteligencia, rozvoj informačných technológií, nanotechnológie a pod.

Na spríjemnenie atmosféry vedeckej cukrárne a vytvorenie neformálneho prostredia sa počas debaty podáva čaj (káva pre dospelých), minerálka, džús a koláčiky.

Trvanie jedného stretnutia nie je dlhšie ako 90 až 120 minút.

Koho sme pozvali do vedeckej cukrárne dňa 22. októbra 2013?

PhDr. Mária Šimková
marias@korpus.sk

vedúca oddelenia Slovenského národného korpusu,
Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV, Bratislava

(1963) vyštudovala odbor slovenský jazyk, literatúra a dejepis na vtedajšej Filozofickej fakulte v Prešove, Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, kde sa jej prvotný záujem o históriu presunul na slovenský jazyk, vďaka výučbe kvantitatívnych metód. V Slovenskej akadémii vied v Bratislave pracuje od r. 1988, popri tom prednášala na viacerých fakultách.

Od r. 2002 vedie oddelenie Slovenského národného korpusu JÚLŠ SAV, je hlavnou riešiteľkou projektu

Budovanie Slovenského národného korpusu a elektronizácia jazykovedného výskumu na Slovensku. Bola a je spoluriešiteľkou ďalších domácich aj medzinárodných projektov v oblasti tvorby korpusov, ich lingvistickej anotácie a efektívneho využívania vo výskume a vývoji jazykových technológií.

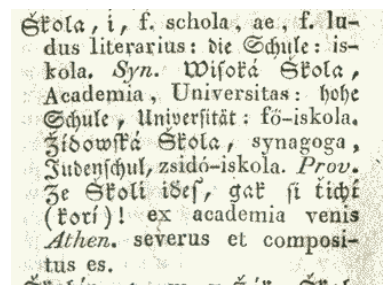
V domácich i zahraničných periodikách a vedeckých publikáciách uverejnila vyše 70 štúdií a článkov. Editorsky pripravila na vydanie 12 knižných publikácií z medzinárodných konferencií, ktoré organizovala alebo pomáhala organizovať. Je členkou pravopisnej a kodifikačnej komisie JÚLŠ SAV a redakčnej rady časopisu Kultúra slova. Kolektív oddelenia Slovenského národného korpusu pod jej vedením získal v r. 2005 Cenu SAV za budovanie infraštruktúry pre vedu.

Globalizácia – Informatizácia – Anglikanizácia Prežije slovenčina?

Súčasnú situáciu v rozvoji technológií možno v súvislosti s jazykom, hodnotami v ňom obsiahnutými a ním sprostredkovanými prirovnať k revolúcii po objavení kníhtlače: vtedy sa všetko, čo existovalo v ústnom podaní alebo náročne ručne spísané, dávalo do tlačiarenských strojov, viazalo do novín, časopisov, kníh a postupne rozširovalo niekedy aj do celého sveta. Dnes sa tok informácií niekoľkokrát násobne zvýšil z hľadiska rozsahu (objemu) aj rýchlosti. Noviny, knihy si už nechceme ani kupovať, lebo ich nemáme kam dať... Všetko sa digitalizuje, elektronicky spracúva a archivuje, aby sa tak lepšie uchovalo a sprístupnilo kultúrne dedičstvo pre nás i ďalšie generácie a aby sme nemuseli so sebou nosiť plno kníh, ale mali ich všetky v jednom malom tablete.

Ako počas stáročí prežili tie jazyky, ktorých systém sa začal opisovať v gramatikách a slovníkoch, tak v súčasnosti „bojujú“ o prežitie najmä malé jazyky, akým je aj slovenčina, prostredníctvom počítačového spracovania, rozvojom jazykových technológií, tvorbou elektronických slovníkových databáz a nástrojov na strojový preklad.

V Jazykovednom ústave Ľ. Štúra SAV sa už 70 rokov pracuje na výskume a opise slovenčiny, od r. 2002 sa tu buduje aj národný korpus a rozvíja sa korpusová a počítačová lingvistika.

Slovenský národný korpus je súbor elektronických textových databáz s pridanými jazykovými informáciami a s ďalšími elektronickými jazykovými zdrojmi – obsahuje v súčasnosti takmer 3 miliardy slovných a iných textových jednotiek.